

kontrol ofte er administrativt belastende. I reglerne vil der også kunne fastsættes bestemmelser om, at en speciel dispensation eller lignende betinges af, at de administrative omkostninger i forbindelse med en løbende kontrol af overholdelsen af vilkårene i dispensationen, betales af ansøgeren. En eventuel opfyldelse af EF-regler om harmonisering af gebyrer på dette område vil kunne ske med hjemmel i bestemmelsen.

Til kapitel 11

Tilsyn

Til §§ 73 og § 74

Reglerne svarer til de, der blev indarbejdet i naturfredningsloven og sandflugtsloven ved lov nr. 250 af 23. maj 1984 (håndhævelsesloven). Udtrykket »fredningsbestemmelserne« omfatter også fredningskendelser og overenskomster om fredning indgået for et fredningsnævn.

Amtsrådets tilsynsforpligtelse efter § 73, *stk. 1*, begrænses af reglerne i *stk. 2* og *3*.

Bestemmelsen i § 73, *stk. 2*, svarer til bestemmelsen i sandflugtslovens § 13 med den ændring, at tilsynet efter nedlæggelsen af sandflugtskommissionerne skal udføres af Miljøministeriet. Tilsynet vil i praksis blive lagt ud til de lokale skovdistrikter.

De midler, der står til tilsynsmyndighedernes disposition til opfyldelse af kravet i § 73, *stk. 6*, er bl.a. forbud, påbud eller selvhjælpshandlinger. Med hensyn til klage over f.eks. påbud forudsættes hidtidig praksis opretholdt. Overtrædelse af forbud og påbud er strafbar efter § 83, *stk. 1*, nr. 4.

Det bemærkes, at det efter § 74 er både ejeren og brugeren, der har en forpligtelse til at berigtige retsstridige forhold. Efter den gældende bestemmelse i § 67 i naturfredningsloven er det kun ejeren af en ejendom, som er forpligtet til at berigtige retsstridige forhold herpå. Ændringsforslaget har i denne henseende alene til formål at tydeliggøre, at forpligtelsen til at berigtige retsstridige forhold også påhviler brugere af en ejendom, eksempelvis når denne er forpagtet ud eller overtaget som brugelig pant. Ordlyden af bestemmelsen kommer herved til at svare til lignende bestemmelser i anden lovgivning, f.eks. bygningsfredningslovens § 33, *stk. 1*.

Såfremt den relevante myndighed har lovliggjort forholdet, eksempelvis ved en dispensation, består der naturligvis ingen pligt til at berigtige forholdet.

Til § 75

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 50 om istandsættelse af beskadigede fortidsminder. Der er dog medtaget en udtrykkelig hjemmel til at forlange

foranstaltninger gennemført, der hindrer gentagen beskadigelse. Det drejer sig især om hegning mod kreaturer. Der er ligeledes i *stk. 3* medtaget en udtrykkelig hjemmel for ministeren til selv at foretage en genopretning, som ejer og bruger ikke skønnes at kunne udføre kulturhistorisk forsvarligt. Disse to hjemler svarer til eksisterende praksis.

Til § 76

Bestemmelsen svarer i realiteten til den hidtidige bestemmelse i naturfredningslovens § 65 om fredningsmyndighedernes adgang til offentligt- og privatejede arealer. Formuleringen er imidlertid moderniseret, bl.a. således at den svarer nogenlunde til den ordlyd, som er anbefalet i betænkning nr. 1039/1985 om tvangsindgreb udenfor strafferetsplejen. Det er samtidig præciseret, at adgangen kan ske uden retskendelse, og at også personer, som af myndighederne er bemyndiget dertil, har den i bestemmelsen angivne adgangsret. Dette har betydning i f.eks. de tilfælde, hvor myndighederne benytter private konsulentfirmaer til at løse opgaver i forbindelse med forberedelse af fredningssager eller andre undersøgelsesopgaver i henhold til loven. Det kræves, at de der er bemyndiget, i givet fald kan dokumentere dette overfor rette vedkommende.

Med ordet »myndighederne« i *stk. 1* sigtes først og fremmest til det i Miljøministeriet, amtsrådene eller kommunalbestyrelserne ansatte personale, men også andet personale kan, jf. § 73, *stk. 4*, komme ind i billedet.

Besigtigelsesretten omfatter også en adgang til at udtage prøver af f.eks. vand- og jordbundsforholdene, når det kan ske uden gene eller skade for ejeren.

Reglen i naturfredningslovens § 65, *stk. 2* om at besigtigelse kan foretages uden at tilkalde sagens parter, er ikke gentaget i lovforslaget, idet den må betragtes som overflødig. Det forudsættes dog, at der som hidtil så vidt muligt skal gives forudgående meddelelse om besigtigelse, herunder om eftersyn af forretningslokaler som led i kontrollen. Udover hvor forudgående meddelelse ikke kan gives af praktiske grunde, kan forudgående meddelelse undlades, hvor øjemedet med eftersynet ville forspildes, hvis en sådan meddelelse blev givet.

Af bemærkningerne til den nugældende bestemmelse i naturfredningslovens § 65, *stk. 3*, jf. Folketingsstidende 1983-84, tillæg A, sp. 1544 ff og 1585 ff, fremgår, at formålet med bestemmelsen, som i realiteten er gentaget i § 76, *stk. 1, 2. pkt.*, bl.a. har været at tilvejebringe hjemmel til kontrol og eftersyn, således at dette kan ske uden ransagningskendelse i tilfælde, hvor den erhvervsdrivende modsætter sig eftersynet. Det skal i den forbindelse bemærkes, at eftersynet og